

17 Ιουλίου, 1996

[ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/σής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 155.4 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΑ  
ΑΡΘΡΑ 3 ΚΑΙ 9 ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ  
(ΠΟΙΚΙΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1964,

ΚΑΙ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ ALEXANDER  
VALENTINOVICH BODROV (ΑΡ. 1), ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥ ΣΤΙΣ ΚΕ-  
ΝΤΡΙΚΕΣ ΦΥΛΑΚΕΣ, ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗ-  
ΡΙΟ ΣΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΕ ΑΡ. 11814/96 ΣΤΟ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΔΙΚΑ-  
ΣΤΗΡΙΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ, ΓΙΑ ΑΔΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΕΝΤΑΛΜΑΤΟΣ ΤΗΣ  
ΦΥΣΕΩΣ CERTIORARI ΚΑΙ/Η ΕΝΤΑΛΜΑΤΟΣ PROHIBITION.

(Αίτηση Αρ. 129/96)

5 Προνομίονχα εντάλματα — Certiorari — Κατάχρηση δικαστικής διαδι-  
10 κασίας — Θέμα κατάχρησης ποινικής διαδικασίας για σκοπούς κρά-  
τησης του κατηγορουμένου με προοπτική την έκδοσή του — Δεν μπο-  
ρεί να αποτελέσει αντικείμενο αίτησης για άδεια καταχώρισης αίτη-  
σης με σκοπό την έκδοση εντάλματος certiorari που να ακυρώνει το  
κατηγορητήριο και prohibition που να απαγορεύει τη συνέχιση της  
ποινικής διαδικασίας διότι το θέμα είναι δυνατόν να εγερθεί κατά την  
εκδίκαση στο ποινικό Δικαστήριο και δεν συντρέχουν εξαιρετικές πε-  
ριστάσεις παρέκκλισης από τον κανόνα ότι δεν παραχωρείται άδεια  
όταν προσφέρεται εναλλακτικό ένδικο μέσο.

15 Ο αιτητής, που ήταν Ρώσος, αντιμετώπιζε την κατηγορία της πα-  
ράνομης διαμονής στην Κύπρο μετά τη λήξη της άδειας απασχόλησής  
του, χωρίς την άδεια του Λειτουργού Μετανάστευσης.

20 Με αίτησή του στο Ανώτατο Δικαστήριο ζήτησε άδεια καταχώρι-  
σης αιτήσεων για έκδοση διαταγμάτων Certiorari και Prohibition με  
σκοπό την ακύρωση της ποινικής διαδικασίας εναντίον του διότι κα-  
τά τους ισχυρισμούς του συνιστούσε κατάχρηση διαδικασίας (abuse  
of process). Εισηγήθηκε ότι επρόκειτο για συγκαλυμμένη ενέργεια που  
αποσκοπούσε σε αλλότριο σκοπό δηλαδή την εξασφάλιση της κράτη-  
σής του μέχρι την έκδοση και επιστροφή του στη Ρωσική Ομοσπον-  
δία.

Αποφασίστηκε ότι:

- (1) Το θέμα της κατάχρησης της ποινικής διαδικασίας που ήγειρε ο αιτητής θα μπορούσε να εγερθεί ενώπιον του Ποινικού Δικαστηρίου στην υπόθεση που αντιμετώπιζε και δεν συνέτρεχαν εξαιρετικές περιστάσεις που θα επέτρεπαν παρέκκλιση από το γενικό κανόνα ότι δεν παραχωρείται άδεια καταχώρισης αιτήσεως για έκδοση προνομιακού εντάλματος όπου προσφέρεται εναλλακτικό ένδικο μέσο. 5

Η αίτηση απορρίφθηκε. 10

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Γενικός Εισαγγελέας (Αρ. 2), (1995) 1 Α.Α.Δ. 126, 15

Διευθυντής των Φυλακών ν. Τζεννάρο Περέλλα (1995) 1 Α.Α.Δ. 217,

R. v. Beckford [1995] Crim. L.R. 712, 20

R. v. Heston-Francois [1984] 1 Q.B. 278,

Δημοκρατία ν. Ford και Άλλων (Αρ. 2), (1995) 2 Α.Α.Δ. 232,

Αστυνομία ν. Φάντη και Άλλων (1994) 2 Α.Α.Δ. 160, 25

Δημοκρατία ν. Ηρακλέους (Αρ. 2), (1994) 2 Α.Α.Δ. 225,

Ανθίμου (1991) 1 Α.Α.Δ. 41. 30

### Αίτηση.

Αίτηση με την οποία ο αιτητής ζητά να του δοθεί άδεια να καταχωρίσει αίτηση για έκδοση εντάλματος certiorari και prohibition, ώστε να παραπεμφθεί στο Ανώτατο Δικαστήριο και ακυρωθεί ποινική διαδικασία εναντίον του στην Υπόθεση Αρ. 11814/96 του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λγκας (Κληρίδης, Α.Ε.Δ.) για παράνομη διαμονή στην Κύπρο χωρίς την άδεια του Λειτουργού Μετανάστευσης μετά τη λήξη της άδειας απασχόλησής του. 35

Γ. Μυλωνάς, για τον Αιτητή. 40

ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Ανάγνωση την ακόλουθη απόφαση. Ο Αιτητής είναι Ρώσος. Αντιμετωπίζει ποινική κατηγορία ότι μεταξύ

21.7.1995 και 1.7.1996 παρέμεινε παράνομα στη Δημοκρατία. Η υπόθεση ορίστηκε στις 11.7.1996 στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας. Φέρει τον αρ. 11814/96. Αντίγραφο του κατηγορητηρίου έχει προσκομισθεί. Σύμφωνα με τις λεπτομέρειες, ο Αιτητής έμεινε στην Κύπρο παράνομα χωρίς την άδεια του Λειτουργού Μετανάστευσης, μετά τη λήξη της άδειας απασχόλησής του στις 12.6.1995. Το αδίκημα δημιουργούν οι διατάξεις των άρθρων 2 και 19(1)(λ) του περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμου ΚΕΦ. 105 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Καν. 9(1)(β) των περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Κανονισμών του 1972 (Δ.Π. 242/72).

Ο Αιτητής τώρα ζητά άδεια του Δικαστηρίου να καταχωρίσει αίτηση για την έκδοση διαταγμάτων Certiorari και Prohibition που στοχεύουν, αντίστοιχα, στην ακύρωση του κατηγορητηρίου και την παρεμπόδιση του Δικαστηρίου Λάρνακας να προωθήσει την ακρόαση της υπόθεσης μέχρις ότου το Δικαστήριο αυτό αποφανθεί για την τύχη της κρινόμενης αίτησης.

Είναι η υπόθεση του Αιτητή ότι η έναρξη ποινικής διαδικασίας εναντίον του συνιστά κατάχρηση της ποινικής διαδικασίας (abuse of process). Πρόκειται, κατά την εισήγηση του δικηγόρου του, για συγκαλυμμένη ενέργεια που αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση αλλότριου σκοπού, που είναι η εξασφάλιση της κράτησης του αιτητή. Και αυτό για να επιτευχθεί στην συνέχεια η έκδοση και επιστροφή του στη Ρωσική Ομοσπονδία.

Από την ένορκη δήλωση του αιτητή που συνοδεύει την αίτηση προκύπτει ότι έγιναν, μέχρι τώρα, δύο ανεπιτυχείς προσπάθειες για την έκδοσή του. Θα αναφερθώ στα βασικά και απαραίτητα στοιχεία για τους σκοπούς της διαδικασίας αυτής. Την 21.7.1994 ήταν στην Κύπρο και είχε συλληφθεί για πρώτη φορά. Ωστόσο η διαδικασία έκδοσης που ακολούθησε δεν τελεσφόρησε διότι “δεν υπήρχε μαρτυρία ότι ένα έγγραφο στο φάκελο της υπόθεσης ήταν το ένταλμα σύλληψης της χώρας μου” (παράγρ. 3 της ένορκης δήλωσης ημερ. 9.7.1996). Η σχετική αίτηση (Αρ. 2/94) απορρίφθηκε τελικά στις 29.11.1994. Κρίθηκε ότι το ένταλμα σύλληψης δεν ήταν πιστοποιημένο κατά τον τρόπο που προβλέπεται από το Άρθρο 42(2) του Κυρωτικού Νόμου της Συνθήκης μεταξύ Κύπρου και Σοβιετικής Ένωσης σε θέματα Αστικού και Ποινικού Δικαίου αρ. 172/86.

Η παραπάνω απορριπτική απόφαση εφεσιβλήθηκε. Η απόφαση, ημερ. 17.4.1995, στην οποία ο αιτητής αναφέρεται στις παρα-

γρ. 9 και 10 της Ένορκης Δήλωσής του, με στοιχεία Πολ. Εφ. 9398, **Αίτηση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας** εκ μέρους των Αιτητών στην Αίτηση έκδοσης Αρ. 2/94, θα δημοσιευθεί στους τόμους των αποφάσεων του 1995. Η Ολομέλεια του Δικαστηρίου απέρριψε την Έφεση για αναθεώρηση της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου για τον λόγο ότι είχε αρχίσει και βρισκόταν σε εξέλιξη νέα διαδικασία για την έκδοση του αιτητή (αρ. αιτ. 3/94). Η Ολομέλεια αναφέρθηκε και στηρίχθηκε στο σκεπτικό της απόφασης στην υπόθεση **Διευθυντής των Φυλακών ν. Αναφορικά με την αίτηση του Τζενάρο Περέλλα για την έκδοση εντάλματος της φύσεως Habeas Corpus** (1995) 1 Α.Α.Δ. 217, ότι:

“Η προώθηση ταυτόχρονα και παράλληλα δύο διαδικασιών για την έκδοση φυγοδίκου συνιστά κατάχρηση της διαδικασίας του Δικαστηρίου η οποία μπορεί να παρεμποδισθεί προς διασφάλιση της σύμμετρης άσκησης των δικαιοδοσιών του Δικαστηρίου.”

Στις 21.7.1995 το Επαρχιακό Δικαστήριο απέρριψε και τη δεύτερη αίτηση (αρ. 3/94). Για το τί ακολούθησε ακριβώς μετά ο Αιτητής ισχυρίζεται (παράγρ. 7):

“(7) Στην έξοδο μου από το Δικαστήριο η Αστυνομία προσπάθησε να μ’ εμποδίσει αλλά κατάφερα να διαφύγω έχοντας υπ’ όψη ότι η κράτηση μου χωρίς ένταλμα σύλληψης δεν θα ήταν νόμιμη.”

Ο συνήγορος του Αιτητή ζήτησε τότε να εμφανιστεί εκ μέρους του σε αίτηση για την έκδοση εντάλματος σύλληψης από τον Πρόεδρο του Επαρχιακού Δικαστηρίου, αλλά δεν του επιτράπηκε. Και το ένταλμα εκδόθηκε την ίδια ημέρα.

Αίτηση που υπέβαλε στις 22.9.1995 για επιστροφή του διαβατηρίου του δεν έγινε δεκτή ύστερα από ένσταση της Γενικής Εισαγγελίας. Προφανώς γιατί διέφυγε τη σύλληψη κρυβόμενος. Αυτό επιτεύχθηκε την πρώτη τρέχοντος μήνα. Οι συνθήκες δεν διευκρινίζονται επαρκώς στην ένορκο δήλωση. Αλλά ο κ. Μυλωνάς είπε, κατά τη συζήτηση, ότι όταν ζητήθηκε αναβολή από το Δικαστήριο στο οποίο είχε προσαχθεί κατά την εν λόγω ημερομηνία ο αιτητής, για να παρασχεθεί χρόνος για την προσκομιδή της εξουσιοδότησης του Υπουργού Εσωτερικών, το Δικαστήριο διέταξε την απελευθέρωσή του. Κατά την έξοδο του από την αίθουσα του Δικαστηρίου τον συνέλαβαν άντρες του Τμήματος Αλλοδαπών και Μετανάστευσης. Παράλληλα οι Αρχές ζήτησαν και πέτυχαν την έκδοση

Certiorari που ακύρωσε την απόφαση με την οποία αφέθηκε ελεύθερος και που είχε σαν αποτέλεσμα την αναβίωση του ένταλματος.

5 Ο δικηγόρος του αιτητή υποστήριξε το αίτημα για άδεια προβάλλοντας κατά βάση τους ισχυρισμούς του αιτητή που διατυπώνει στην παράγραφο 14. Γι' αυτό και αντιγράφω το περιεχόμενό της.

10 “(14) Πιστεύω ότι η κράτηση μου στον χώρο του Δικαστηρίου την ημέρα της πρώτης απόρριψης της Αίτησης Έκδοσης από Αστυνομικούς του Τμήματος Αλλοδαπών και Μετανάστευσης για αρκετό χρόνο έως ότου εκδοθεί το νέο ένταλμα σύλληψης, η παρουσία και το κυνηγητό των Αστυνομικών και λειτουργιών του Τμήματος Αλλοδαπών και Μετανάστευσης μετά τη δευτέρα απελευθέρωση μου από το Δικαστήριο και προτού εκδοθεί το τρίτο ένταλμα σύλληψης και η σύλληψη μου στην πόρτα του Δικαστηρίου στις 1.7.1996 μόλις απερριφθή αίτηση κράτησης μου και διετάχθη η απελευθέρωση μου δεν ήταν σύμπτωση αλλά μια οργανωμένη εκστρατεία να ματαιωθεί κάθε απόφαση του Δικαστηρίου που θα διέτασσε την απελευθέρωση μου.”

25 Θα ήθελα εδώ να καταγράψω μερικές θεωρητικές σκέψεις που άπτονται όμως της υπόθεσης και αφορούν την κατάχρηση διαδικασίας. Ιδιαίτερα επειδή η υπόθεση δεν συζητήθηκε από το δικηγόρο του αιτητή υπό το πρίσμα οποιωνδήποτε δικαστικών προηγούμενων. Ούτε απασχόλησε το ερώτημα κατά πόσο το ενδεδειγμένο ένδικο μέσο για την προώθηση θεραπείας στις περιπτώσεις κατάχρησης διαδικασίας είναι τα διατάγματα την έκδοση των οποίων επιζητεί τώρα ο Αιτητής.

30 Η κατάχρηση διαδικασίας απασχόλησε τα τελευταία χρόνια την αγγλική νομολογία, που είχε στο πεδίο αυτό μια ραγδαία εξέλιξη. Αναγνωρίστηκε από τα αγγλικά δικαστήρια πως η διαδικασία για αναστολή της διαδικασίας (stay of proceedings) ασκείται μόνο σε εξαιρετικές περιστάσεις. Έχουν μέχρι τώρα εκδηλωθεί - και καθιερωθεί - δύο βασικές τάσεις (α) όπου υπάρχει καθυστέρηση των δικαστικών αρχών στην προσαγωγή κατηγορουμένου στη Δικαιοσύνη για την οποία δεν ευθύνεται ή δεν έχει συμβάλει το κατηγορούμενο πρόσωπο και (β) στην περίπτωση που είναι αδύνατη η διεξαγωγή δίκαιης δίκης: βλ. **R. v. Beckford** [1995] Crim.L.R. 712. Όμως η κατάχρηση μπορεί να προσλάβει και άλλες μορφές: **R. v. Heston-Francois** [1984] 1 Q.B. 278. Είναι όμως σωστό να λεχθεί ότι η συνηθέστερη μορφή είναι εκείνη της καθυστέρησης που μπορεί να σημειωθεί από τη διάπραξη αδικήματος μέχρι την

έναρξη της δίκης.

Τα κυπριακά δικαστήρια αντιμετώπισαν επίσης το ίδιο πρόβλημα, αλλά όχι σε τόσο μεγάλη έκταση. Κυρίως εμφανίστηκε από τη δικονομική του πλευρά. Έτσι στην απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στο νομικό ερώτημα αρ. 290 *Αστυνομία ν. Άκη Φάντη κ.α.* (1994) 2 Α.Α.Δ. 160 έγινε δεκτό ότι θέμα συσχετιζόμενο με τη διεξαγωγή δίκαιης δίκης μπορεί να αποτελέσει επίδικο θέμα της δίκης “όπως επιτρέπει ο Νόμος και το Σύνταγμα” (απόφαση πλειοψηφίας). Ενώ η μειοψηφία έκρινε ότι ήταν δυνατό να εγερθεί και αποφασιστεί πριν ακόμη απαγγελθεί η κατηγορία. Ας σημειωθεί ότι η πλειοψηφία του Δικαστηρίου δεν αποδέχθηκε την πρόταση ότι δυσμενή για τον κατηγορούμενο δημοσιεύματα προ της δίκης είναι δυνατό εκ προοιμίου να οδηγήσουν σε ακύρωση του κατηγορητηρίου, δεδομένου ότι η ακροαματική διαδικασία διεξάγεται από επαγγελματίες δικαστές χωρίς τη συμμετοχή ενόρκων. Βλέπε επίσης *Δημοκρατία ν. Alan Carl Ford κ.α* Νομικά ερωτήματα αρ. 305 και 306 ημερ. 11.7.1995, στην οποία γίνεται αναφορά και στην υπόθεση *Φάντη* ανωτέρω. Σημασία για την κρινόμενη υπόθεση έχει το παρακάτω μέρος της γνωμάτευσης του Ανωτάτου Δικαστηρίου:

“Τα δικαιώματα του κατηγορούμενου για δίκαιη δίκη συναρτώνται με τη διεξαγωγή της δίκης. Παραβίαση τους δε συνεπάγεται, είτε τη διαγραφή της ποινικής ευθύνης του κατηγορουμένου, ή την κατάργηση της δίκης.”

Βλέπε επίσης *Δημοκρατία ν. Ηρακλέους* (1994) 2 Α.Α.Δ. 225.

Η εξουσία του Δικαστηρίου στον τομέα αυτό πηγάζει από την ανάγκη προστασίας των λειτουργιών, της αξιοπιστίας και της αποτελεσματικότητας των δικαστικών διαδικασιών στις οποίες στηρίζεται η απονομή της δικαιοσύνης. Χωρίς την αυτοπροστασία αυτή η διαδικασία, που πρέπει να εμφορείται από πνεύμα δικαιοφροσύνης, θα εκφυλιζόταν σε μια διελκυστίνδα από τεχνάσματα ή επινοήματα.

Το ένταλμα σύλληψης δεν είναι υπό αναθεώρηση σε αυτή ή εξ άλλων γνωρίζω σε άλλη διαδικασία. Το αίτημα αφορά μόνο το κατηγορητήριο. Το θέμα που εγείρει ο αιτητής μπορεί, σύμφωνα με την νομολογία που παρέθεσα, να το θέσει στην ποινική υπόθεση που αντιμετωπίζει. Δεν διαπιστώνω εξαιρετικές περιστάσεις που θα επέτρεπαν παρέκκλιση από το γενικό κανόνα, πως δεν παραχωρείται άδεια όπου προσφέρεται εναλλακτικό ένδικο μέσο: Αί-

τηση *Γεώργιου Ανθίμου* (1991) 1 Α.Α.Δ. 41. Θα πρόσθετα ακόμα ότι υπό τις συνθήκες, όπως ο ίδιος ο αιτητής τις έχει περιγράψει (ιδιαίτερα στην παράγρ. 7), θα διατηρούσα τις αμφιβολίες μου για τον ισχυρισμό περί αλλότριου σκοπού.

5

Όμως δεν θα ήθελα να σχολιάσω οτιδήποτε που θα μπορούσε να προκαταλάβει την απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου, αν φυσικά το θέμα τεθεί ενώπιόν του.

10

Η αίτηση απορρίπτεται.

*Η αίτηση απορρίπτεται.*